

OCHTENDBESPREKING op maandag 4 januari 1960

Aanwezig: H. BVD - ~~PH. BVD~~ - ~~H. RA~~ - ~~H. B~~ - ~~H. C~~ - ~~H. D~~ - ~~KB/G~~ - ~~KB/N~~
Afwezig : -----

4 januari 1960.

OCHTENDBESPREKING op dinsdag 5 januari 1960

Aanwezig: ~~H.BVD~~ - ~~PH.BVD~~ - ~~H.KA~~ - ~~H.B~~ - ~~H.C~~ - ~~H.D~~ - ~~KB/G~~ - ~~KB/N~~
Afwezig : -----

PH.BVD brengt de incidenten op de posten achter het IJzeren Gordijn ter sprake. Gisteren heeft hij hierover met H.C, PH.C, alsmede met H.D gesproken.

Volgt discussie over het verder te voeren beleid, waarbij in beschouwing wordt genomen
het feit, dat ons incidenten bekend zijn op de posten

Afgesproken wordt, dat
CS het rapport over ten spoedigste zal klaarmaken, en dat
H.D iemand van D zal aanwijzen om een korte maar niettemin volledige opsomming te geven van de incidenten, waarbij in het bijzonder de vinger gelegd moet worden op incidentele beleidsfouten,

De persoon van D zal beginnen met van PH.BVD het skelet geschetst te krijgen, waaromheen hij zijn nota moet maken.

Deze nota is bestemd voor minister Toxopeus, aan wie H.BVD het te volgen beleid zou willen overlaten. H.BVD vermoedt, dat de minister via de minister-president zijn wensen aan Luns kenbaar zal maken.

H.C bepleit vóór- of gelijktijdige toezending van deze zelfde nota aan Van Tuyl, die steeds - zij het niet steeds van harte - de incidenten heeft doorgegeven, zodat wij hem de gelegenheid geven zelf orde op zaken te stellen.

5 januari 1960.

OGHTENDBESPREKING op woensdag 6 januari 1960

Aanwezig: ~~H.BVD~~ - ~~PH.BVD~~ - ~~H.Ka~~ - ~~H.B~~ - ~~H.C~~ - ~~H.D~~ - ~~KB/G~~ - ~~KB/N~~
Afwezig : -----

H.BVD heeft gisteren van Dr. [] gehoord, dat deze volslagen onkundig was van het incident in []. Hij vroeg of er stukken over waren en H.BVD heeft uitgelegd dat het rapport wordt afgesloten, daar eerst nog iemand gehoord had moeten worden.
H.C deelt mede, dat het rapport aan het eind van deze week klaar zal zijn.

Admiraal Kist had verder medegedeeld, dat hij op rondtocht was inzake de Inwendige Veiligheid en alleen nog twee ministeries moest hebben. Hij had van de secretaris-generaal van Binnenlandse Zaken een goede indruk gekregen. Admiraal Kist zal contact zoeken met H.D als hij klaar is met deze rondgang. Met Van Tuyll had hij gesproken speciaal over de beveiliging van het ministerie, waarop diens antwoord was geweest dat hij onmogelijk alle voorgestelde maatregelen kon nemen, omdat hij zich dan volkomen belachelijk maakte.

H.KA gelooft dat deze gehele zaak niet opgeklaard kan worden, tenzij Minister Luns zelf wordt benaderd. Nu verschuilen de anderen zich allemaal achter hem.

H.B leest in de krant, dat burgemeester HOEKZEMA van Oostburg door de Commissaris van de Koningin met ziekteverlof is gezonden. H.KA zal bij het Departement informeren wat hier aan de hand is. De burgemeester is op Oudejaarsdag nog hier geweest.

H.D memoreert de afspraak, dat wij met H.KO een gesprek zouden hebben over de briefing van mensen van Buitenlandse Zaken en verzoekt

tevens om een gesprek met PH.BVD over Economische Zaken. Op maandag a.s. om 10.00 uur zal PH.BVD H.D en H.C ontvangen voor het laatstgenoemde gesprek en op woensdag 15.00 uur zullen H.KO, H.C, H.B, H.D en CS bij PH.BVD komen teneinde het gesprek over Buitenlandse Zaken te hebben.

H.KA heeft de heer verzocht na te willen gaan wat bekend is van de anti-semitische acties in Amsterdam.

H.D memoreert, dat hij de Scheepvaartinspectie heeft ingelicht, dat sabotage-acties als op het schip ALKAHIRA in andere landen hebben plaatsgevonden, zodat zij voorbereid zijn op eventualiteiten hier te lande
Daar PH.BVD eerdaags de P.G. Amsterdam ziet, suggereert H.D dat hij deze hierover inlicht, daar de heer het centrum zou worden voor dit soort zaken

OCHTENDBESPREKING op donderdag 7 januari 1960

Aanwezig: ~~PH. BVD~~ - ~~H.KA~~ - ~~H.B~~ - ~~H.C~~ - ~~H.D~~ - ~~KB/H~~ - ~~KB/N~~

Afwezig : ~~H. BVD~~

2

H.B geeft enkele punten van het bericht in De Volkskrant over gerezen moeilijkheden tussen Polen en Joegoslavië en over het verblijf van 14 C.C.-leden van de Joegoslavische partij in Moskou, die daar zouden onderhandelen over de gerezen moeilijkheden tussen Joegoslavië en de Sowjet Unie. Verder staat er in het bericht, dat de opperbevelhebber van de Poolse Luchtmacht naar Joegoslavië zou zijn overgelopen. H.B vindt het geheel niet erg duidelijk.

H.C en H.D hebben in Het Vaderland respectievelijk de N.R.C. gelezen, dat de B.V.D. specialisten zal uitzenden naar Nieuw-Guinea. H.KA deelt mede, dat de heer van De Volkskrant om inlichtingen over Nieuw-Guinea bij H.KO is geweest, maar is afgehouden.

H.D heeft voor zich het vertrouwelijk rondschrijven van H.AZ over de plannen voor de spaarregeling, waarover H.C op 11 december j.l. heeft gesproken. Met dit rondschrijven kan hij niet veel beginnen, daar het persoonlijk en vertrouwelijk is.

H.B begrijpt dit ook niet goed, omdat alle informatie die het behelst, reeds in de courant heeft gestaan.

H.KA wijst er op, dat de zaak nog in het vertrouwelijk stadium is en dat de Commissie van Overleg er nog in gekend moet worden, waartoe op zeer korte termijn een gesprek zal moeten plaatshebben. Waarschijnlijk is de rubricering Vertrouwelijk van het departement aangehouden.

H.C stelt zich op het standpunt, dat hij in dit stadium alleen desgevraagd kan zeggen, dat men geen verzekeringen moet afsluiten die gebaseerd zijn op deze vooralsnog niet te controleren gegevens.

7 januari 1960.

OCHTENDBESPREKING op vrijdag 8 januari 1960

Aanwezig: ^xH.BVD - ⁺PH.BVD - ⁻H.KA - ⁺H.B - ⁺H.C - ⁻H.D - ⁺KB/G - ⁺KB/N
Afwezig : -----

T.a.v. de passage in de notulen van gisteren over de perspublicaties in Vaderland en N.R.C. over het uitzenden van BVD-personeel naar Nieuw-Guinea, zegt H.D dat hij niet heeft gezegd, dat dit met zoveel woorden in de N.R.C. stond, echter alleen dat het bericht de indruk wekte dat men er iets over wist.

H.B deelt mede, dat de achtergrondfeiten van het bericht in De Waarheid over de antisemitische relletjes, ons bekend waren. Tot dusverre hebben wij geen enkel gegeven dat er op wijst, dat het georganiseerde activiteiten zouden zijn.
PH.BVD deelt mede, dat de P.G.'s gisteren gevraagd hebben de grootst mogelijke aandacht hieraan te besteden.

H.B deelt mede, dat BAB gisteren op de CVIN-voorbepreking is geweest.

a)

b)

c)

PH.BVD heeft gisteren P.G.-vergadering gehad. Zij vonden het rose boekje over de vredesbewegingen in Nederland buitengewoon interessant, alsmede de brief over Politeia.

Behalve hun vraag over de antisemitische relletjes was er verder weinig bijzonders.

PH.BVD heeft gisteren een telefoon van Dr. _____ gehad. Ten
vervolge op het onderhoud van 5 januari met H.BVD (_____)
deelde hij mede, dat het wachten was op een oeuvre van de B.V.D., dit
zou een kleine detective roman zijn. Bij navraag is PH.BVD gebleken dat op
4 juni 1959 wij een 7 pagina's lang verhaal hebben gestuurd aan _____,
die dit echter kennelijk niet heeft doorgegeven, daar _____ en _____
het nooit hebben gekregen. PH.BVD wil nu maar eens in een briefje
aan _____ deze om tekst en uitleg vragen.

8 januari 1960.

8

OCHTENDBESPREEKING op zaterdag 9 januari 1960

Aanwezig: H.BVD - ~~PH.BVD~~ - ~~H.KA~~ - ~~H.B~~ - ~~H.C~~ - ~~H.D~~ - ~~KB/G~~ - ~~KB/N~~
Afwezig : --

In de NRC van gisteravond las H.D, dat nu weer een Nederlandse coaster is geplaatst op een Arabische zwarte lijst.

H.B heeft een rapport van de I.D. te Utrecht, in welke stad op brievenbussen hakenkruizen zijn aangebracht. De Daders, oud 12 en 13 jaar, blijken door een televisie-uitzending tot hun daad te zijn geïnspireerd. Om de onbenulligheid van deze zaak en de schade die publiciteit kan aanrichten te demonstreren, neemt PH.BVD copie van het rapport mee voor de P.G. Amsterdam die hij heden morgen bezoekt. H.BVD zal een fotocopie laten zien aan minister Toxopeüs, die hij a.s. maandag spreekt.

H.B attendeert op een artikel in Het Parool over EVC en EVC'58.

De Waarheid is bezig met een actie tegen de vrijlating van de oorlogsmisdadigers. Behalve de oude vertrouwde namen, prijken op de lijst van ondertekenaars ook namen die ons niet van andere acties bekend zijn, aldus H.B.

- H.C heeft -

H.C heeft een bericht van mejuffrouw bestemd voor H.KA, dat de heer van de NBBS (Nederlands Bureau Buitenlandse Betrekkingen Studenten) Buitenlandse Zaken heeft opgebeld over een door hen georganiseerde uitwisseling met Poolse studenten. Het betreft een Poolse "jazz-band" van 5 personen. hoopte dat er geen moeilijkheden aan de grens zouden komen en verzocht de BVD in te lichten. H.B merkt op, dat de NBBS een onderdeel van de Nederlandse Studenten Raad is en vraagt zich af, of deze zaak niet tot dezelfde rubriek hoort als waarvoor de voorzitter van de N.S.R. met PH.BVD contact heeft gezocht. PH.BVD zal de heer opbellen.

9 januari 1960.

OCHTENDESPREKING op maandag 11 januari 1960

Aanwezig: PH.BVD - ~~H.B~~ - ~~H.C~~ - ~~H.D~~ - ~~KB/G~~ - ~~KB/N2~~
Afwezig : ~~H.BVD~~ - ~~H.KA~~

8

Discussie over uitingen van anti-semitisme.

H.B stelt, dat als Van Tienen zich nu ook nog in dezelfde zin uit als (KB/N dagstaat) wij wel weten dat in Nederland geen sprake is van een georganiseerde actie.

KB/G deelt mede, dat in de enige Oost-Duitse agentenoperatie die zich afspeelt in het neo-nazistische vlak, , geen sprake is van een opdracht tot bijvoorbeeld in het geheim hakenkruizen zetten.

PH.BVD spreekt zijn goedkeuring uit over het rapport van de I.D. Utrecht en H.B heeft hiervoor een pluim gegeven.

KB/N2 deelt mede, dat zonnig is gestemd, daar hij nu toch een dure HIP is geworden.

H.KA voegt zich bij de vergadering.

H.D heeft het programma van O.K.& W. voor de informatie van kandidaten voor eindexamens voor middelbare scholen ingezien. Alle mogelijke instanties en bedrijfstakken zenden een spreker, die de examinandi uiteen zet, welke toekomst zij bij hun bedrijf c.q. instantie zouden hebben. Volgt een discussie over het feit of de B.V.D. zich hierdoor gepasseerd moet voelen of dat kandidaten van dergelijke jeugdige leeftijd voor onze dienst ongewenst zijn.

H.KA deelt mede, dat de BVA heeft gevraagd bekend te maken dat hij de beschikking heeft gekregen over een anijapparaat voor het vernietigen van films. Dat ook gebruikt kan worden voor het vernietigen van documenten, die onder persoonlijk toezicht vernietigd moeten worden. Het apparaat staat bij de BVA in de kamer.

11 januari 1960.

x

OCHTENDBESPREKING op dinsdag 12 januari 1960

Aanwezig: ~~H.BVD~~ - ~~H.Ea~~ - ~~H.B~~ - ~~H.C~~ - ~~H.D~~ - ~~KB/S~~ - ~~KB/N~~
Afwezig : ~~PH.BVD~~ 8

H.BVD vindt, dat zodra wij horen dat uitvoering wordt gegeven aan de plannen van De Groot inzake het op te richten Centrum (KB/N dagstaat), wij dit naar de pers moeten laten uitlekken.

H.B deelt mede, dat hij morgen te lange leste zal zien.

H.BVD heeft gisteren een bezoek gebracht aan Minister Toxopeüs, maar is helaas niet toegekomen aan de lange lijst vraagstukken die hij met de Minister had willen bespreken, daar deze uitsluitend over Nieuw Guinea heeft gesproken.

H.BVD memoreert zijn gesprek op 31 december j.l. met de staatssecretaris voor Nieuw Guinea en de nota welke hij op maandag daaropvolgend aan heeft overhandigd en waarin H.BVD uiteen heeft gezet hoe volgens hem een inlichtingendienst in Nieuw Guinea zou moeten functioneren,

12 januari 1960.

OGHTENDBESPREEKING op woensdag 13 januari 1960

Aanwezig: ~~H.BVD~~ - ~~PH.BVD~~ - ~~H.KA~~ - ~~H.B~~ - ~~H.C~~ - ~~H.D~~ - ~~KB/G~~ - ~~KB/N~~
Afwezig : -----

PH.BVD is gisteren in Amersfoort geweest en spreekt met waardering over het gehalte van de beveiligingsonderofficieren die hij daar aantrof. Uit de door opgezette discussie bleek, dat het woord "E.H.B.O!" is geïntroduceerd en een begrip is geworden. PH.BVD was verder zeer te spreken over de voordrachten van de heren en

H.BVD kondigt de komst aan van admiraal Kist, die komt praten over een onderhoud dat hij heeft gehad met de chef van de Generale Staf en dat volgens hem verhelderend gewerkt heeft.

Na langdurige discussie over de techniek van de koerierszendingen c.q. de overgang K.L.M.-personeel - ambassadepersoneel v.v., vraagt H.BVD zich af of wij de heer , die zeer veel reist, niet kunnen verzoeken speciaal te letten op de diplomatieke koeriers die in handen van een Nederlands K.L.M.-employé behoren te zijn, zolang de K.L.M. de verantwoording heeft en door die dienen te worden overgegeven aan een Nederlands lid van de ambassade . Een en ander is dus voor een reizend conscious persoon als Dr. bepaald wel te controleren. PH.BVD heeft binnenkort een bespreking met en zal dit punt aanroeren.

H.BVD zegt tegen H.C, dat hij Mr. zal waarschuwen wanneer hij bij hem kan komen om verslag uit te brengen over zijn onderhoud met de P.G. Amsterdam.

13 januari 1960.

8
OGHTENDBESPREKING op donderdag 14 januari 1960

Aanwezig: ~~H.BVD~~ - ~~PH.BVD~~ - ~~H.KA~~ - ~~H.B~~ - ~~H.C~~ - ~~H.D~~ - ~~KB/G~~ - ~~KB/N~~

Afwezig : -----

KB/N vraagt of hij het goed begrepen heeft, dat hij is belast met de operationele werkzaamheden inzake de Algerijnen.
H.BVD en H.C zetten uiteen, dat waar deze zaak zou worden doorgespeeld met de politiemannen van Nieuwer-Amstel, men het juist had gevonden dat niet

C maar KB dit zou doen. En waar KB/N reeds eerder informatie heeft geleverd over Algerijnen, lag het voor de hand dat C deze zaak als een requirement bij KB/N op tafel zou leggen.

H.BVD brengt de kwestie ter sprake van de tweede man bij de beveiliging van Euratom, die een Nederlander moet zijn . De heer

komt nu met het verhaal over het netto salaris voor deze functionaris, dat 20.000 Belgische francs per maand zou zijn, afgezien van de verschillende toeslagen. Het zou een B7 of B8 post betreffen. Verder wordt een uiterst vage omschrijving gegeven wat van de toekomstige functionaris wordt verwacht.

De heer die H.BVD tussen Kerst en Nieuw Jaar had gesproken, had gezegd dat het hier een snertbaan betreft.

Na langdurige discussie wordt besloten, dat H.D de brief nog eens door zal nemen en zal zien wat hij aan feitelikheden over de toekomstige baan kan verzamelen. Mocht dit onvoldoende zijn, dan zou kunnen worden overwogen

telefonisch om meerdere inlichtingen te vragen. Alsdan zou in een circulaire aan het personeel een en ander bekend kunnen worden gemaakt, waarbij H.BVD aan H.D vraagt of hij dit zou willen doen en of hij ook de kandidaten zou willen ontvangen. H.BVD wil niet met de vage gegevens waarover wij thans beschikken, reeds een circulaire verspreiden, omdat het dan onmogelijk is in deze als dienstleiding te adviseren.

H.KA heeft gisteren stukken van mej. ontvangen, die bestemd zijn voor de Ministerraad, en waarop vóór vandaag half één antwoord c.q. commentaar werd gevraagd.

Het eerste stuk betreft het in werking stellen van een overeenkomst inzake een gemakkelijker verkeer tussen de landen van de Raad van Europa. Nu bij ons de toeristenkaart is ingevoerd, hebben wij een eenvoudig document, dat gelijkwaardig is aan de carte d'identité voor België. Nederland kan nu overgaan tot het aangaan van overeenkomsten. Dit is dus een eenvoudige zaak, aldus H.KA.

Het tweede stuk betreft een overeenkomst om het reizigersverkeer voor vluchtelingen tussen de landen van de Raad van Europa te vereenvoudigen, door afschaffing van de visa voor vluchtelingen. Met België en Luxemburg bestaan bilaterale overeenkomsten. Dit zou zich nu dus gaan uitbreiden over het gehele territoire van de Raad van Europa. Op 20 april is een overeenkomst ondertekend in Straatsburg.

H.KA merkt op, dat deze zaak nooit eerder aanhangig is gemaakt door en vindt dat wij eerst tijd moeten hebben om te beoordelen of de veiligheidsbelangen hier te veel in het geding komen. Hij heeft dus aan mej. geschreven dat zij de zaak moet aanhouden.

H.B vraagt of er aan vluchtelingen nu veel gebeurt. Zo niet, dan zal een dergelijke overeenkomst weinig verschil uitmaken.

H.C deelt mede dat er een vrij groot automatisme is in de afdoening van deze gevallen, de tijd (14 dagen) is immers te kort om hier veel meer aan te doen dan checken in eigen kartotheek. Het voordeel van een visum is evenwel dat de grensovergang wordt geconstateerd.

H.BVD stelt voor, dat wij een korte notitie schrijven, dat een dergelijke overeenkomst vanzelfsprekend niet bevorderlijk zou zijn voor de security van het land, gezien het feit dat het veelal mensen van achter het IJzeren Gordijn zijn. Dat wij echter niet kunnen beoordelen in hoeverre dit politiek noodzakelijk is.

14 januari 1960.

OGHTENDEBESPREKING op vrijdag 15 januari 1960

Aanwezig: H.BVD - Ph.BVD - H.KA - HB - HC - HD - KB/G - KB/N
Afwezig : -----

PH.BVD, PH.D, H.KO en CRES waren gisteren op verzoek van de plaatsvervangend secretaris-generaal van Economische Zaken, Mr. , op Economische Zaken, waar zij vele hoge ambtenaren aantreffen. Niet aanwezig waren evenwel de heren , , en

H.KO tevoren gebriefed door de anderen, heeft een goed verhaal gehouden en daarin vooral de spionage belicht. Uit de daarop volgende discussie kwam een zeer positieve reactie van het gezelschap naar voren. Het Hoofd Directoraat Integratie (Economische Integratie in Europa), Drs. , vroeg zich af wat wij preventief tegen spionage doen. Hij zei verder, dat als wij nog eens een persconferentie moesten hebben, wij hem om raad moesten vragen omdat hij weet wat men al of niet moet zeggen.

H.BVD spreekt in dit verband over de Bijzondere Voorlichtingscommissie, waarin ook Mr. zit, waarvan een der taken is dat zij het publiek zouden voorlichten over het communisme en spionage. Een tweede reactie was: "Wij zijn dus verdacht, want wij gaan met deze Russen om".

Ir. sprak over het feit, dat mensen van Economische Zaken, die achter het IJ.G. gaan met opdracht om hun ogen goed de kost te geven, hun nek wel moeten uitsteken. ~~PH.BVD had gezegd~~

Dr. kwam met een aantal gevallen. Zo zei hij dat de helft van hun correspondentie uit telegrammen bestaat waarbij hij het aantal mensen dat daar inzage van krijgt memoreerde. PH.BVD had gezegd dat deze inzage volgens een "need to know" moet worden gegeven. De heer zat er bij als quantité négligable.

HD deelt H.BVD ten behoeve van diens gesprek met generaal mede, , dat - mocht blijken dat deze gaat werken met gerubriceerde patenten en zou vragen of wij iets doen aan beveiliging van hun octrooigemachtigden H.BVD kan zeggen, dat dit in bewerking is. H.BVD heeft gehoord, dat generaal hier is om de eerste stappen te nemen voor het opzetten van een General Electric Plant in Den Haag. Hij zal hierbij "handle U.S. classified information", maar H.BVD weet niet of er sprake zal zijn van gerubriceerde patenten. Gen. komt om 16.30 en H.BVD zou graag willen, dat HD in de buurt is voor het geval hij werkelijk over de door deze genoemde ingewikkelde materie begint.

H.KA spreekt over het courantenartikel dat 13-1 in het Vaderland is verschenen over de volgende week door Mijnlieff te houden voordracht betreffende een onderwerp dat gedeeltelijk gerubriceerd is.

HD heeft juist een nota geschreven voor PH.BVD voor een latere bespreking met Mijnlieff waarbij hij de aandacht vestigt op de uitvoering door BiZa van de plannen van de Inwendige Veiligheid. Daaronder gelooft HD dat het beter is dat niet de BVD maar Kist de heer Mijnlieff afleest deert op het security aspect van zijn voordracht.

H.BVD is het met het idee van HD volkomen eens en besloten wordt, dat PH.BVD admiraal Kist zal verzoeken hier de aandacht op te vestigen.

15-1-60

OCHTENDBESPREKING d.d. zaterdag 16 januari 1960

Aanwezig: ~~H.BVD~~ - ~~PH.BVD~~ - ~~H.KA~~ - ~~H.B~~ - ~~H.C~~ - ~~H.D~~ - ~~KB/G~~ - ~~KB/N~~
Afwezig: --

KB/G deelt mede, dat een Algerijn die af en toe naar Nederland komt, een dreigbrief heeft geschreven aan van de Telegraaf, in welke brief hij zich tevens beklagt over de Parijse correspondent van De Telegraaf, die hij ervan beschuldigt verkeerde voorlichting over het Algerijnse vraagstuk te geven.

De brief is in het Nederlands door een andere geschreven en door de man zelf ondertekend. Als afzender wordt een huis van lichte zeden op de Pletterijkade opgegeven.

KB/G zal de zaak doorzuren aan C.

H.BVD heeft gisteren generaal hier gehad, die zeide dat de bedoeling van de door hem te starten company is: "to study possibilities using GPA 73, a system involving equipment for handling Air Defense in a specific area", t.w. Nederland, België en Duitsland, die reeds een overeenkomst hebben. Zijn firma zou na een grondige studie deze equipment, hoofdzakelijk bestaande uit computers, leveren, maar ook de militairen die daarmee bezig waren, daarin moeten trainen. Zijn firma was een private company, maar kreeg te maken met de "American Government Secret List".

Toen H.BVD hem vroeg, waarom hij bij hem kwam, zei de generaal: "U moet deze zaak op eèn of andere manier beveiligen".

H.BVD had hierop uiteengezet, dat dit alleen kon wanneer er een overeenkomst tussen USA en Nederland bestaat. Maar dat wij geen beveiliging van private companies op ons kunnen nemen. Dat als er zoals generaal zei, geheimen van de Nederlanders, Belgen en Duitser bij zijn company ter studie zouden komen te berusten, er zeker beveiligd moet worden, dat dat hij, H.BVD, niet van plan was het te doen, zoals de zaken nu lagen. Een ander ding zou zijn, als zij een burgerlijk contract zouden sluiten, had H.BVD gezegd, waarin wij verklaren op bepaalde voorwaarden bereid te zijn met de company

van generaal in zee te gaan, Dit is echter civielrechterlijk, terwijl de zaak volkomen in de overheids- dus privaatrechterlijke sfeer ligt. Generaal zei desgevraagd, dat de man bij Buitenlandse Zaken, waar hij mee te maken zou krijgen, was, maar dat hij a.s. maandag naar ging. H.BVD heeft hierop gezegd, dat als hij medewerking wilde hebben, dit niet op die manier gaat, maar dat de Nederlandse staat verantwoordelijk moet zijn en dat de Duitsers en Belgen die natuurlijk ook wensen.

OCHTENDBESPREKING op maandag 18 januari 1960

Aanwezig: ~~H. BVD~~ - ~~PH. BVD~~ - ~~H. KA~~ - ~~H. B~~ - ~~H. C~~ - ~~H. D~~ - ~~KB/G~~ - ~~KB/N~~
Afwezig : -----

H. KA overhandigt artikel uit Het Vaderland behelzende de verklaring van minister STRAUSS over het anti-semitisme in Duitsland, dat door Oost-Duitse communisten zou zijn georganiseerd.

H. B heeft gelezen dat ambtenaren van het Bundesministerium für Inneres zich van de verklaringen van Strauss hebben gedistancieerd.

H. B vestigt de aandacht op het artikel in De Volkskrant over spionage door een Duitse marineofficier.

18 januari 1960.

OGHTENDBESPREEKING op dinsdag 19 januari 1960

Aanwezig: PH.BVD - H.KA - H.B - H.C - H.D - KB/S - KB/N

Afwezig : H.BVD

H.KA komt terug op hetgeen hij 14 januari j.l. te berde heeft gebracht, namelijk

1. een overeenkomst inzake een gemakkelijker verkeer tussen de landen van de Raad van Europa, hetgeen neerkomt op afschaffing van de paspoortplicht tussen deze landen. Met dit verdrag heeft de Ministerraad zich vrijdag j.l. accoord verklaard. Wij hadden geadviseerd, dat minister Toxopeus hiertegen geen bezwaar behoefde te maken.
2. een overeenkomst om het reizigersverkeer voor vluchtelingen tussen de landen van de Raad van Europa te vereenvoudigen door afschaffing van de visa voor vluchtelingen.

Over dit onderwerp heeft H.KA gesproken met H.C en PH.C en KA2 en laatstgenoemde heeft een notaatje opgesteld, waarin hij o.a. zegt: "Ex IJ.G.-onderdanen met een vluchtelingenstatus in België, Luxemburg en Frankrijk, hebben reeds thans geen visumplicht meer. Hier raken we dus niets kwijt. Ex IJ.G.-onderdanen met een vluchtelingenstatus in de overige landen van de Raad van Europa (Denemarken, West-Duitsland, Ierland, Italië, Noorwegen, Zweden, Groot Brittannië en Turkije) hebben thans nog wel visumplicht, maar onze posten in het buitenland geven de visa zelfstandig af. Wij ontvangen achteraf nog wel de vragenlijsten en in voorkomende (sporadische) gevallen kunnen wij vragen een volgende maal een visum te weigeren.

H.KA wijst er op, dat de zaak aan alle kanten bezig is af te brokkelen. De paspoortplicht voor West-Duitsers vervalt (zie punt 1.), zodat dezen met een legitimatiekaart ons land binnen kunnen komen. De bedoeling van het vluchtelingenverdrag is, dat de vluchtelingen nationaal zullen worden behandeld, en in het personenverkeer in de landen van de Raad van Europa gelijk geschakeld zullen worden, zodat zij niet meer als vluchteling herkenbaar zijn. Het enige dat zij houden is hun vluchtelingenpas. In de nota die vandaag bij de Benelux Commissie in behandeling komt, wordt nu voorgesteld:

- a) dat vluchtelingen die niet onderworpen zijn aan paspoortplicht, aan de grens hun reisdocument kunnen tonen zonder het te openen. De grensveiligheidsambtenaar zal slechts steekproefsgewijs controle uitoefenen, terwijl bij uitreis slechts in speciale gevallen een speciale vaststelling van identiteit zal plaats hebben.
- b) van vreemdelingen, die wel onderworpen zijn aan paspoortplicht, zal de pas worden gecontroleerd op de weg en slechts in speciale gevallen kan de reiziger voor een diepgaandere controle op het grensbureau worden uitgenodigd. Bij uitreis vindt weer steekproefsgewijs controle plaats en de paspoorten worden niet gestempeld.

H.KA komt terug op punt 2. van het vluchtelingenverdrag. De minister heeft op de eerdergenoemde nota geschreven: "Ministerraad gaat ermee accoord, tenzij ik binnen één week bezwaar maak".

Men is het er over eens, dat er een discrepantie bestaat tussen aan de ene kant het ongehinderd binnenkomen van Oost-Duitsers in Nederland en aan de andere kant dat Nederland bezwaren zou gaan maken, dat bijvoorbeeld een Grieks vluchteling zonder visum het land binnen zou kunnen komen. Wij zijn dus dermate in een achterhoede gevecht gewikkeld, dat het weinig zin heeft minister Toxopeüs in deze te adviseren bezwaar te maken.

H.KA zal in ieder geval zorgen voor een aide-mémoire voor minister Toxopeüs.

H.B spreekt er over, dat het Verenigd Verzet zomede Elsevier's Weekblad
zich van en Joop Swart distantiëren. Het zal dus wel verkeerd
met hen gaan.

KB/G heeft vernomen, dat de Nederlandse Draadomroep zal worden overgedragen
aan een particuliere firma, waarvan de directeur zou worden de heer
van De Groene Amsterdammer.

H.D spreekt over de enorme tekorten die de radiodistributie sedert de oorlog
heeft gemaakt (over de 100 miljoen).

Men kan niet goed beoordelen in hoeverre de heer op die plaats kwaad
kan.

19 januari 1960.

OCHTENDBESPREKING op donderdag 21 januari 1960

Aanwezig: ~~H.BVD~~ - ~~PH.BVD~~ - ~~H.KK~~ - ~~H.B~~ - ~~H.C~~ - ~~H.D~~ - ~~KB/G~~ - ~~KB/N~~ 2

Afwezig : -----

PH.BVD heeft bericht uit Zaandam gekregen, waar naspeuringen zijn verricht naar de gevallen die de heer In 't Veld in de Eerste Kamer tegen de B.V.D. in het veld bracht.

Het betreft de tijd vóór de B.V.D. en waarschijnlijk nog vóór de C.V.D. In de gehele politie-administratie is geen enkel geval gevonden, dat identiek zou kunnen zijn met de door de heer In 't Veld genoemde gevallen.

H.B vestigt de aandacht op het courantenbericht, dat het Sociaal Democratisch Centrum in de Partij v.d. Arbeid zich zelf heeft opgeheven. Wel gaan zij door met hun blad en blijven lid van de Partij v.d. Arbeid. H.B heeft het idee, dat het een manoeuvre is om onder de dwang van het besluit van het Partijbestuur uit te komen en verder om uit hun benarde financiële positie te geraken.

De Waarheid neemt een artikel over uit de Duitse socialistische courant "Vorwärts", waarin staat dat Joop Zwart en 80 à 100.000 Mark hebben ontvangen voor hun bemoeiingen inzake het proces Oberländer. H.BVD neemt aan, dat dit zeker geld gekost zal hebben, maar ook dat er wel wat van dit bedrag aan de strijkstok zal zijn blijven hangen.

21 januari 1960.

OCHTENDBESPREKING op vrijdag 22 januari 1960

Aanwezig: ~~H.BVD~~ (gedeeltelijk), ~~PH.BVD~~ - ~~H.KA~~ (gedeeltelijk), ~~H.B.~~, ~~H.C.~~,
~~H.D.~~, ~~KB/G.~~, ~~KB/W.~~

Afwezig : -----

23/1

H.BVD deelt mede, dat volgens minister Toxopeüs de heer In 't Veld niet spontaan had gesproken, maar aantekeningen voor zich had en tevoren het woord had gevraagd. Het was geen kwaadaardig, maar een "ethisch bewogen" betoog geweest.

H.BVD heeft de Minister een stuk uit een aide-mémoire van begin 1956 voor-gelezen, waarin wij voorstellen doen voor de 4- en 8-jaar regeling, maar die door Minister Suurhoff zijn verworpen. Verder heeft H.BVD mededeling gedaan van plannen van Minister Mansholt indertijd om iedere Wageningse student te checken.

De Minister zou de zaak vandaag in de Ministerraad bespreken en toonde zich zeer fel. Hij keurde het goed, dat H.BVD zou trachten de heer Burger te bereiken om deze er toe te bewegen de heer In 't Veld zijn woorden in het openbaar te laten terugnemen. Daar de heer Burger in de wintersport verblijft, is H.BVD nu bezig contact op te nemen met Evert Vermeer. Gedurende het bezoek van de dienstleiding bij de Minister, trachtte deze de heer In 't Veld op te bellen, teneinde hem te verzoeken de door hem genoemde gevallen met name te noemen, daar hij bezig was zijn klachten te onderzoeken. De Minister zei uit zichzelf, dat hij in de Kamer zou verklaren dat hij aan de lijve had ondervonden, dat de werkmethode van de B.V.D. juist andersom is als door de sprekers is gesuggereerd. De Minister doelde hiermee op het geval Politeia waar H.BVD als rem was opgetreden. Het is kennelijk de bedoeling van Minister Toxopeüs om vuurwerk af te steken in de Kamer, dat mogelijk door de pers wordt overgenomen.

Daarna is het onderwerp van de beveiliging Overheids geheimen ter sprake gekomen, waartegen de secretaris-generaal bezwaren maakte.

H.KA voegt zich bij de vergadering.

H.BVD heeft daarom de zaak omgedraaid en gezegd, dat als er behoorlijk gerubriceerd werd, er zo weinig stukken Geheim en Zeer Geheim zijn, dat het echt niet nodig zal zijn, dat de Minister deze mee naar huis neemt. Minister Toxopeüs vond dit ineens een geheel ander geval en vroeg zich in het algemeen af wie zich eigenlijk bezig hield met de beveiliging van zijn schrijfbureau en waarom hij daar geen B.V.A. voor had.

H.BVD heeft er op gewezen, dat als er een behoorlijke BVA op Binnenlandse Zaken zat, hij heus geen reden tot ongerustheid zou behoeven te hebben. Er werd geen enkele beslissing genomen en de zaak is in het vage gebleven.

Tegen onze suggestie van een vrije zaterdagmorgen ééns in de drie weken, verzette Mr. zich en voerde als argument aan, dat een dergelijke maatregel bij de BVD een precedent zou scheppen, waardoor de andere overheidsinstellingen de grootste moeilijkheden zouden kunnen krijgen. Dit is dus geheel van de baan.

H.B leest een groot artikel uit De Volkskrant gedeeltelijk voor, handelende over de B.V.D. en verlucht met een foto van het gebouw. Hier staan veel feitelijkheden in die volgens H.B e.a. niet allemaal voor publikatie geschikt zijn.

H.KA heeft zojuist van H.KO vernomen, dat deze bij zich heeft gehad en men neemt aan dat de gegevens van het artikel van H.KO afkomstig zijn.

H.BVD verlaat de vergadering.

Hoewel het artikel in zijn geheel welwillend van toon is, komen er bepaald vervelende mededelingen in voor en H.KA vindt het moment ervoor ongelukkig, omdat het enigszins het momentele beleid van de Minister doorkruist. In de memorie van antwoord omtrent het ontwerp van wet tot vaststelling van hoofdstuk V (Departement van Binnenlandse Zaken) der rijksbegroting voor het dienstjaar 1960 (Ingezonden 12 januari 1960) zei de minister "dat de overwegingen, die hem er toe noopten de in het voorlopig verslag "van de Tweede Kamer onder de nummers 89 t/m 93 gestelde vragen aan een "openbare behandeling te onttrekken, dezelfde zijn als die, welke indertijd hebben geleid tot de instelling van de vaste commissie voor de Binnenlandse Veiligheidsdienst".

Indien nu in De Volkskrant wel gegevens, mogelijk door H.KO dus de BVD verstrekt, worden gepubliceerd, plaatsen wij de Minister in een moeilijke positie.

PH.BVD zal H.KO vragen wat hij aan de heer heeft medegedeeld.

H.B vestigt de aandacht op een mak artikel in De Waarheid over het S.W.P.-congres.

H.D wil even vermelden, dat de bijeenkomst met de onbezoldigden gisteren goed is verlopen. Duidelijke vragen zijn gekomen, aan de hand waarvan allerlei nuttige punten de revue konden passen, zoals de verjaringsregeling. H.KCP had met een gloedvol woord de bijeenkomst besloten.

Op vraag van H.D deelt KB/G mede, dat het schip van ATLAS onder Panamese vlag voer en ook niet aan een Nederlandse maatschappij toebehoorde.

22 januari 1960.

OCHTENDBESPREKING op zaterdag 23 januari 1960

Aanwezig: ~~H.BVD~~ - ~~PH.BVD~~ - ~~H.KK~~ - ~~H.B~~ - ~~H.C~~ - ~~H.D~~ - ~~KB/G~~ - ~~KB/N~~
Afwezig : -----

PH.BVD deelt mede, dat in een - overigens door hem wegens de inhoud door-
gaans afgekeurde - kolom in Elsevier's Weekblad een verdediging van de
B.V.D. heeft gestaan.

H.KO heeft desgevraagd aan PH.BVD medegedeeld, dat hij inderdaad door
van de Volkskrant is benaderd, dat deze door te woord is
gestaan en dat dat de reden is dat in het eerste artikel van de Volkskrant
aan het eind al dadelijk tegenstroom is gegeven. H.KO zelf heeft geen
enkele wetenschap verstrekt aan over het huidige incident en
slechts enige algemeenheden medegedeeld. is in de loop der jaren
gaan beschikken over behoorlijke wetenschap over de B.V.D., maar is hier
en daar fout ingelicht, hetgeen H.KO niet heeft rechtgezet.

Toen de dienstleiding eergisteren de minister bezocht, spraken zij de
oud secretaris-generaal Mr.Kan, die zeide, dat hij de pers "al had gehad"
en dat hij deze te woord had gestaan. Het is dus mogelijk, dat mededelin-
gen van de heer Kan in het tweede artikel van de Volkskrant zijn verwerkt.
Men is het er over eens, dat op enkele vervelende passages na, die bij
aandachtig lezen een ongunstige reactie kunnen opwekken, eerdergenoemd
artikel niet veel kwaad kan.

H.C vestigt de aandacht op een 3e artikel in de Volkskrant van hedenochtend,
waarin behoorlijk water in de wijn wordt gedaan.

PH.BVD is opgebeld door Admiraal Kist die vertelde dat hij gesproken had met de chef-staf en dat deze voor meer dan 100% gerustgesteld was door de brief en nu met volle kracht vooruit aan het statuut wil.

H.KA heeft gisteren een commissie-vergadering bijgewoond onder voorzitterschap van de P.G. Amsterdam over de versterking van de binnenlandse controle op vreemdelingen.

Men heeft zich hoofdzakelijk bezig gehouden met het samenstellen van een enquête-lijst die zal worden rondgezonden naar grotere politie-instanties.

23 januari 1960.

MAANDAG 25 januari 1960 is er geen ochtendbespreking geweest.

OCHTENDBESPREKING op woensdag 27 januari 1960

Aanwezig: ~~H.BVD~~ - ~~PH.BVD~~ - ~~H.ZA~~ - ~~H.B~~ - ~~H.C~~ - ~~H.D~~ - ~~KE/G~~ - ~~KE/N~~
Afwezig : -----

H.KA doet verslag van het antwoord van Minister Toxopeüs aan de heer In 't Veld. De Minister stelde zich positief achter de BVD en haar leiding waarin hij het volste vertrouwen had. De Minister verwees in het antwoord naar de Vaste Commissie van de Tweede Kamer. De heer In 't Veld heeft in tweede instantie gezegd dat hij zich distancieerde van datgene wat de kranten van zijn opmerkingen hadden gemaakt.

H.BVD heeft gisteren de adjunct hoofdredacteur van het Algemeen Handelsblad op bezoek gehad, die op verzoek van de Times o.a. na moest gaan of J. Zwart een "disreputable character" was. Dit heeft H.BVD onmiddellijk toegegeven. Zekerheid omtrent Zwart's lidmaatschap kon H.BVD niet geven. Het lidmaatschap van J. Zwart van een communistische jeugdbond rond 1930 staat wel vast maar H.BVD heeft gezegd dat dit niet gebezigd kan worden omdat dit gegeven veel te oud is. De heer vertelde dat zijn adjunct redacteur buitenland bezig is aan een artikel over de zaak Oberländer waarbij hij kennelijk uit Der Spiegel had geput. Volgens deze adjunct redacteur buitenland is één der bronnen van inkomsten van J. Zwart de druk en uitgave van de "Deutsche Korrespondenz", een officieel propaganda blaadje van de Duitse Regering.

H.BVD heeft gezegd dat de financiële bronnen van Zwart ons onbekend zijn en heeft geadviseerd de zaak op te nemen met de Engelse Dienst aangezien Zwart steeds ongenoegen had met de Engelse Border Control.

- H.BVD heeft -

H.BVD heeft gisteren de heer gesproken. Er is een tele-
gram gekomen van gouverneur waarin deze protesteert tegen
het feit dat de heer rechtstreeks onder hem zou komen.
Als reden geeft hij op dat de heer geen gesprekspartner
is voor de gouverneur noch voor de Procureur Generaal. De Minister
meent dat de heer daar dan maar aan moet wennen.

H.B attendeert op de verklaring van het DB van de CPN over het SWP-
congres in de Waarheid van 26 januari. De CPN trekt hier de conclu-
sie dat de scheurmakers er niet bij waren en dus op de terugweg zijn
naar de CPN.

27 januari 1960.

OCHTENDBESPREKING op dinsdag 26 januari 1960

Aanwezig: ~~H.BVD~~ - ~~PH.BVD~~ - ~~H.ZA~~ - ~~H.B~~ - ~~H.C~~ - ~~H.D~~ - ~~KB/G~~ - ~~KB/N~~
Afwezig : -----

H.BVD spreekt zijn tevredenheid uit over de snelle en volledige verslaggeving over het, gedurende het weekend, gehouden SWP-congres.

H.BVD deelt mede, dat hij hedenmorgen de adjunct hoofdredacteur van het Algemeen Handelsblad op bezoek krijgt in diens functie van buitenlands correspondent van de Times. Hij komt inlichtingen vragen over de heren en Joop Zwart i.v.m. de Oberländer-zaak.

H.BVD heeft telefonisch reeds gezegd, dat wij hier niets van weten.

KB/N deelt mede, dat in "Neues Deutschland" een omlijdnd artikel hierover staat. Dit zal hij H.BVD doen toekomen.

H.C heeft nog een artikel gelezen in Der Spiegel over het zelfde onderwerp. Dit zal hij ook aan H.BVD doen toekomen.

Hierna volgt een vrij uitgebreide discussie over de golf van anti-semitisme die over de wereld spoelt. Er is geen enkel bewijs dat dit door Moskou is gestimuleerd.

26 januari 1960.

OCHTENDBESPREKING op donderdag 28 januari 1960

Aanwezig: PH.BVD - H.KA - H.B. - H.C - P.HD - KB/G - KB/N
Afwezig: ~~H.BVD~~

Notulen gisteren.

PH.BVD is gisteren bij de heer geweest betreffende antecedentenonderzoeken voor naar de West vertrekkende personen. De heer dacht dat alles reeds in orde was, hetgeen niet het geval is. Verder heeft PH.BVD met hem gesproken over het beveiligingsvoorschrift dat de heer hier en daar te ver gaat.
PH.BVD heeft nu over beide punten voor PH.D een onderhoud met de heer besproken.
Ook werd besproken de noodzakelijke voorziening van een BVA. De heer zal waarschijnlijk bij de BVD komen als chef van de Huis-
houdelijke Dienst.

PH.BVD ^{zal} heeft via de heer een brief ^{schrijven} ~~geschreven~~ aan de Minister om Burgemeesters en Korpschefs van Politie die voor het eerst benoemd worden bij hun installatie door de Commissaris der Koningin te laten wijzen op het contact met de BVD. Evenzo de bur-
gemeesters.

Volgt een bespreking van het dagrapport van KB/N.

H.B merkt op dat niet J. Gwart maar de "Deutsche Korrespondenz" uitgeeft. (Zie notulen 27-1-60)

H.B attendeert op een artikel in het Vaderland van 25-1-60 betreffende culturele betrekkingen met het buitenland. Hierin worden behandeld wijzigingen en uitbreidingen der afdelingen buitenlandse betrekkingen van het Ministerie van O.R.&W.

28 januari 1960.

8

OCHTENDBESPREKING op vrijdag 29 januari 1960

Aanwezig : ~~H.BVD~~ - ~~H.KA~~ - ~~H.B~~ - ~~H.C~~ - ~~H.D~~ - ~~KB/G~~ - ~~KB/A~~
Afwezig : ~~PH/BVD~~

H.BVD heeft met voldoening vernomen dat hetgeen Minister Toxopeüs over de BVD te berde had gebracht in de Ministerraad veel minder vlak was dan de rede in de Eerste Kamer.

H.B vraagt of er enig contact wordt onderhouden met de heer Diepenhorst en of deze te benaderen is om inlichtingen over de door hem geuite klachten tegen de BVD.

H.BVD wees er op dat de Vaste Commissie bijeen zal komen om nog eens duidelijk te stellen waarvoor zij er eigenlijk inzitten.

H.BVD meent dat de leden van de Vaste Commissie die toch/de fractievoorzitters van de Tweede Kamer zijn, invloed kunnen uitoefenen op hun leden om in voorkomende gevallen bij die Commissie te komen met hun bezwaren. Een aparte Commissie voor de Eerste Kamer is daarvoor niet nodig.

H.BVD heeft indertijd met Prof. de Quay de afspraak gemaakt dat in grote kring van Ministers een gesprek zou plaatsvinden. Het is hem nu bekend geworden dat de Minister President deze afspraak heeft gedelegeerd aan Minister Toxopeüs. Aangezien hier tot nu toe niets van gekomen is zal Prof. de Quay alsnog Minister Toxopeüs hieraan herinneren.

H.D merkt op naar aanleiding van de busstakingen dat de Spoorwegen hierbij ook betrokken zijn aangezien de bussen als "stand by" fungeren van de Nederlandse Spoorwegen in geval van nood. De Spoorwegrecherche houdt dit in de gaten. Van enige communistische agitatie is tot nu toe geen sprake.

H.B. attendeert op een artikel in De Waarheid d.d. 28-1-60 "Geheim order van Bonn" (1956) waarin gezegd wordt dat Joden en communisten geen deel mogen uitmaken van de nieuwe Duitse Wehrmacht. Men acht het bestaan van een dergelijke order niet onmogelijk, maar het kan ook een uit de Hitlertijd opgediept stuk zijn.

KB/G heeft in Die Weltwoche een artikel gelezen over de historie van de in Birma afgesprongen Russische diplomaat. Hij zou gaarne dit verslag van de Amerikanen willen lezen. In dit verband wijst H.BVD op het boek The Ugly American van W.J. Lederer en En Burdick in 1958 uitgegeven dat een bijzonder goede typering geeft van de slecht gevoerde tactiek van de Amerikanen in het Verre Oosten.

29 januari 1960.

et alleen

OGHTENDBESPREEKING op zaterdag 30 januari 1960

Aanwezig: ~~PH.BVD~~ - ~~H.KA~~ - ~~H.B~~ - H.C - ~~P.HD~~ - ~~KB/H~~ - ~~KB/N~~
~~H.BVD~~ (gedeeltelijk)

H.BVD voegt zich bij de vergadering.

H.B heeft een stuk van de Mareschaussee voor zich waar PH.BVD naar gevraagd had. Dit stuk was reeds bekend aan BCP.

30 januari 1960.